

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพ ปัญหาและความต้องสื่อการสอนวิชาดนตรีของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษา สภาพของสื่อการสอนดนตรีของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 2. เพื่อศึกษาความต้องการสื่อการสอนวิชาดนตรีครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 3. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาดนตรีของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ ในการวางแผน ส่งเสริม พัฒนา แก้ปัญหาและสนับสนุนการสร้าง การจัดหา การผลิตสื่อการสอนวิชาดนตรี ทำให้การเรียนการสอนดนตรีมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในการศึกษา ครั้งนี้ ผู้ศึกษาวางแผนและดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ที่สอนวิชาดนตรีนาฏศิลป์ในห้องเรียน และผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ปี 2554 ทั้งหมด 65 โรงเรียน ครอบคลุมทั้งเขต 41 โรงเรียนละ 3 คน ดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 65 คน ครูผู้สอนนาฏศิลป์จำนวน 32 คน ครูผู้สอนดนตรี จำนวน 98 คน รวม 195 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaires form) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้า จากตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย สาระสำคัญ 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ แบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ(Check list) จำนวน 9 ข้อ เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิกาศึกษา อาชีพราชการ ความรู้ด้านดนตรี การสอนวิชาดนตรีระดับชั้น ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอนดนตรี และข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน

ตอนที่ 2 สภาพ และ ความต้องการสื่อการสอนวิชาดนตรีของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านต่าง ๆโดยใช้ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) คือ ด้านปริมาณและคุณภาพ,สถานที่,งบประมาณ,การผลิตสื่อ,บุคลากรที่ให้การสนับสนุนและลักษณะการใช้สื่อวิธีการใช้สื่อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาดนตรีในด้านต่าง ๆ คือ ด้านปริมาณและคุณภาพ,บุคลากร, สถานที่, งบประมาณ, การผลิตสื่อ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ และ วิธีแก้ปัญหา

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการใช้สื่อและวิธีแก้ปัญหา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (open - ended questionnaire) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลในส่วนนี้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัยต่อไป

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่สำคัญในการทำวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ และ แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดทำดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันสื่อการสอน การสอนดนตรีระดับมัธยมศึกษา และ สื่อการสอนดนตรี รวมทั้งศึกษาจากแบบสอบถามจากงานวิจัยของผู้ที่เคยทำมาแล้ว เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์ และ แบบสอบถาม
2. นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาดนตรีในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จำนวน 30 คนโดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และ ความต้องการสื่อการสอนวิชาดนตรี ได้หัวข้อคือชนิดของสื่อการสอน สภาพของสื่อ ปัญหาการใช้สื่อ และความต้องการสื่อประเภทต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกหัวข้อแบบสอบถามในด้านต่างๆ
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้าน เทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษาและดนตรีศึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา ถ้อยคำ และ รูปแบบของสื่อการสอนดนตรี หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ให้ครอบคลุมตามเนื้อหาและปรับปรุงภาษาที่ใช้ให้มีความเหมาะสม แล้วนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะนำไปใช้จริง

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้าน เทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา และ ดนตรีศึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา ถ้อยคำ จำนวน 5 ท่าน

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ครูที่สอนวิชาดนตรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประมาณ 8 คน จากโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม 3 คน จากโรงเรียนวชิรปราการพิทยาคมจำนวน 1 คน จากโรงเรียนเอกชน 2 คน และ จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จำนวน 2 คน เพื่อศึกษาความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม หรือเพิ่มเติม และ ทดลองตอบแบบสอบถามดังกล่าว

6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ครูสอนวิชาดนตรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ และปรับปรุงแก้ไขในหัวข้อ ประเภทของสื่อ สภาพของสื่อ ปัญหาการใช้สื่อ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำไปใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอบหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามหนังสือเลขที่ ศธ 0527.02.01/ ว2625 ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

2. ผู้ศึกษานำจดหมายจากมหาวิทยาลัย ที่อนุมัติแล้วไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ ข้อมูลจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เพื่อขอ ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งเอกสารไปที่โรงเรียนต่างๆและขอความ ร่วมมือให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ให้ครูที่สอนวิชา ดนตรีนาฏศิลป์และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ตอบแบบสอบถามดังกล่าว โดยกำหนดให้ส่ง แบบสอบถามคืน โดยผู้ศึกษาออกเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ นับตั้งแต่วันส่งแบบสอบถาม

3. เมื่อครบกำหนด ผู้ศึกษารวบรวมเอกสารด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการรวบรวม ประมาณ 7 วันทำการจากจำนวน 65 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 195 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลในแบบสอบถาม มาแยกตามรายการต่าง ๆ กรอกลงตาราง
2. วิเคราะห์ความถี่ของรายการต่าง ๆ โดยใช้วิธีทางสถิติด้วยการหาค่าร้อยละ
3. ข้อมูล สภาพของสื่อการสอน ความต้องการสื่อการสอน และปัญหาการใช้สื่อการสอน โดย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้ศึกษาได้ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

4.51- 5.00 หมายถึง สภาพของสื่ออยู่ในสภาพดีมากที่สุด ความต้องการสื่อมากที่สุด และปัญหามากที่สุด

3.51- 4.50 หมายถึง สภาพของสื่ออยู่ในสภาพดีมาก ความต้องการสื่อมาก และปัญหามาก

3.51- 3.50 หมายถึง สภาพของสื่ออยู่ในสภาพปานกลาง ความต้องการสื่อปานกลางและปัญหাপานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพของสื่ออยู่ในสภาพน้อย ความต้องการสื่อน้อย และปัญหาน้อย

1.0 – 1.50 หมายถึง สภาพของสื่ออยู่ในสภาพน้อยที่สุด ความต้องการสื่อน้อยที่สุดและปัญหาน้อยที่สุด

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละของรายการใด ๆ} = \frac{\text{ความถี่ของรายงานนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (กาญจนา วัฒนา, 2545:106)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

4.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation:S.D.) ใช้สูตร คือ(กาญจนา วัฒมาญ,2545:112)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum fx^2 - (n \sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ s แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 f แทน ความถี่ของคะแนน
 x แทน ค่าของคะแนน
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

